

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022200746
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavel Ištók
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1022200746.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom Mgr. Pavlom Ištókom, v právnej veci žalobcu: Krajská prokuratúra Bratislava, Vajnorská 47, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka: A. B. C., bytom D. XXXX/XX-XX, E. F., o správnej žalobe v sociálnych veciach, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 13.07.2017 takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 13.07.2017 z rušuje a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Sociálna poisťovňa – pobočka Považská Bystrica (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. XXX-XXXXXXXXXX-XXXX/XX zo dňa 05.06.2017 predpísala žalobcovi penále za obdobie júl 2007 až december 2008 v sume 1319,78 Eur.
2. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa podal ďalší účastník odvolanie, o ktorom žalovaná rozhodla rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 13.07.2017 (ďalej len napadnuté rozhodnutie), tak že odvolanie zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.
3. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu dňa 14.04.2020 protest o ktorom Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej aj len ministerstvo) rozhodlo rozhodnutím č. 30940/2021-M_OVP, 100203/2021 zo dňa 07.12.2021 tak že protestu prokurátora nevyhovelo. O rozklade žalobcu proti rozhodnutiu o nevyhovení protestu prokurátora rozhodol minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR rozhodnutím zo dňa 04.03.2022 tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdil a podaný rozklad zamietol.

II. Správna žaloba, vyjadrenie žalovanej, replika.

4. Správnu žalobou sa žalobca domáhal, aby súd podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c) zrušil napadnuté rozhodnutie, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.
5. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že žalovaná predpísala ďalšiemu účastníkovi penále za júl 2007 v sume 1,53 Eur. Poistné za mesiac júl 2007 zaplatil 31.10.2008, 1.12.2008, 2.12.2008 a 26.5.2017 za mesiace september 2007 až december 2008 dňa 26.5.2007. V odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu žiadal odpustiť penále a žalovaná v napadnutom rozhodnutí uviedla, že podľa § 293bl ods. 1 ZSP v znení od 1.1.2010 povinnosť zaplatiť predpísané penále nemožno odpustiť pretože ďalší účastník nezaplatil dlžné poistné a príspevky za obdobie pred 1.1.2010 do 30.04.2010 ale až 26.05.2017. Keďže ďalší účastník zaplatil poistné za mesiac júl 2007 2.12.2008, penále 1,53 Eur za omeškanie zo zaplatením poistného za mesiac júl 2007 nemalo byť predpísané s poukazom na ust. § 293bl od.s 1

ZSP, ide totiž o penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné za obdobie pred 1.1.2010, ktoré bolo zaplatené do 30.04.2010.

6. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že základnou podmienkou pre odpustenie povinnosti zaplatiť penále je uhradenie všetkých dlžných súm poistného a príspevkov za obdobie spred 1.1.2010 najneskôr do 30.04.2010. Úmyslom zákonodarcu nebolo zaviesť inštitú čiasťočného odpustenia penále za účelom čiastkového odbremenenia odvádzateľov poistného a príspevkov od platenia penále, ale inštitú generálneho odpustenia s cieľom motivovať odvádzateľov poistného a príspevkov k zaplateniu všetkého dlžného poistného a príspevkov. Ďalší účastník nespĺnil podmienky na odpustenie povinnosti zaplatiť predpísané penále podľa § 293bl ZSP z dôvodu že časť poistného za mesiac august 2007 a poistné za september 2007 až december 2008 zaplatil až 26.05.2017. Žalovaná navrhla aby súd žalobu zamietol.

7. Žalovaná uviedla, že pripúšťa, že na problematiku výkladu § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je v rozhodovacej praxi súdov jednoznačný názor. Poukázala však na to, že rozhodnutie súdu v individuálnej veci nemá všeobecne záväzný charakter, rovnako ho nemá ani súdne rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR a že nemá vedomosť o tom, že by niektorý z rozsudkov Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci bol zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR.

8. Žalobca v replike zopakoval že poistné za júl 2007 ďalší účastník v celom rozsahu zaplatil 2.12.2008. Napadnutým rozhodnutím mu bolo predpísané penále 1,53 Eur aj za omeškanie so zaplatením poistného za mesiac júl 2007. Podľa judikatúry kasačného súdu z ust. § 293bl ods. 1 ZSP nevyplýva podmienka, že len ak dlžník uhradí všetko dlžné poistné, je možné mu priznať uvádzané benefícium.

9. Žalovaná sa k replike žalobcu písomne nevyjadřila.

III. Konanie na správnom súde

10. Správny súd v prvom rade uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol zriadený aj Správny súd v Bratislave. Podľa § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona o správnych súdoch prešla právomoc z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave a bola pridelená náhodným výberom do samosudcovského oddelenia 14Sa a následne v dôsledku personálnych zmien obsadenia súdu sudcami bola náhodným výberom pridelená do samosudcovského oddelenia 13Sa a neskôr do oddelenia 20Sa.

11. Podľa ustanovenia § 199 písm. a) zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.“

12. Podľa ustanovenia § 199 ods. 2 SSP „V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.“

13. Podľa ustanovenia § 199 ods. 3 SSP „Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“

14. Podľa § 202 ods. 2 SSP „Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.“

15. Podľa § 203 ods. 1 SSP „Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.“

16. Podľa § 203 ods. 2 SSP „Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.“

17. Podľa ustanovenia § 493e SSP „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

18. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“ alebo „súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) po preskúmaní administratívneho spisu, napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 písm. c) SSP. Správny súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2 SSP). Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli správneho súdu a na internetovej stránke správneho súdu v lehote viac ako 5 dní pred jeho vyhlásením a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24.10.2025 (§ 137 ods. 4 SSP).

IV. Aplikovaná právna úprava a právne posúdenie veci správnym súdom

19. Podľa ustanovenia § 129 ods. 1 zákona o sociálnom poistení „Suma poistného na nemocenské poistenie, suma poistného na starobné poistenie, suma poistného na invalidné poistenie, suma

poistného na úrazové poistenie, suma poistného na garančné poistenie, suma poistného na poistenie v nezamestnanosti, suma poistného na financovanie podpory a suma poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej len "poistné") sa určujú percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období (ďalej len "vymeriavací základ")."

20. Podľa § 146 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2017 „Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné povoliť splátky dlžných súm pre platobnú neschopnosť tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok týchto dlžných súm schopná plniť odvodové povinnosti.“

21. Podľa § 146 ods. 2 zákona o sociálnom poistení „V rámci povolenia splátok dlžných súm Sociálna poisťovňa uvedie aj zvýšenie dlžných súm o úrok vo výške trojnásobku ročnej základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej ku dňu povolenia splátok dlžných súm. Ak trojnásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 10 %, použije sa ročná úroková sadzba 10 %.“

22. Podľa § 146 ods. 4 zákona o sociálnom poistení „Na povolené sumy splátok dlžných súm sa ustanovenie o predpísaní penále nepoužije.“

23. Podľa § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 28.02.2017 „Fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.“

24. Podľa § 240 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 28.02.2017 „Predpísané penále podľa odseku 1 nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za kontrolované obdobie. Sociálna poisťovňa penále nepredpíše, ak penále za kontrolované obdobie nie je vyššie ako 3,32 eura.“

25. Podľa § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení „Sociálna poisťovňa nepredpíše penále alebo odpustí povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a dlžné príspevky na starobné dôchodkové sporenie podľa osobitného predpisu za obdobie pred 1. januárom 2010 zaplatené najneskôr do 30. apríla 2010.“

26. Podľa ustanovenia § 516 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Občiansky zákonník“) „Účastníci môžu dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti.“

27. Podľa ustanovenia 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka „Ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.“

28. Podľa ustanovenia § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka „Ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.“

29. Podľa § 178 ods. 2 SSP, prokurátor môže podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak orgán verejnej správy nevyhovel jeho protestu a nezrušil ním napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie.

30. Podľa § 45 ods. 1 SSP, prokurátor je oprávnený podať správnu žalobu podľa § 6 ods. 2 písm. a) až d) proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

31. Podľa § 21 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy preskúmaním zákonnosti správnych aktov orgánov verejnej správy, a to opatrení orgánov verejnej správy.

32. Podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy preskúmaním postupu orgánov verejnej správy.

33. Podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, na účely tohto zákona sa rozumie administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov.

34. Podľa § 21 ods. 3 písm. c) zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

35. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, protest proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy môže prokurátor podať do troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia alebo od vydania opatrenia.

36. Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, účastníkmi konania o proteste prokurátora sú tí, ktorí boli alebo mali byť podľa osobitného predpisu účastníkmi konania pred orgánom verejnej správy, v ktorom bolo vydané protestom napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie. Ak protestom napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie bolo vydané v administratívnom konaní, v ktorom nebol osobitným predpisom výslovne ustanovený okruh účastníkov konania, účastníkmi konania o proteste prokurátora sú tí, ktorých práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti by mohli byť rozhodnutím o proteste priamo dotknuté.

37. Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, prokurátor podáva protest orgánu verejnej správy, ktorý rozhodnutie alebo opatrenie vydal.

38. Podľa § 24 ods. 9 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, ak orgán verejnej správy nemá svoj nadriadený orgán, rozhodne o proteste sám do 30 dní od jeho doručenia.

39. Podľa § 24 ods. 14 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora a nezruší ním napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie, je prokurátor oprávnený podať proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy správnu žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

40. Správny súd v prvom rade posudzoval, či boli splnené podmienky konania a dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas oprávnenou osobou a je prípustná.

41. Súd zastáva názor, že protest bol prokurátor oprávnený podať. Protest prokurátora je totiž právnym prostriedkom, ktorým vykonáva prokurátor dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy. Pri proteste prokurátora je správny orgán viazaný len jeho rozsahom ako návrhom „sui generis“ a nie i jeho dôvodmi. Nie je úlohou správneho súdu nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy. Takisto to nie je úlohou prokurátora pri výkone netrestného dozoru prokuratúry.

42. Podaním protestu prokurátora vzniká právny vzťah medzi správnym orgánom a prokurátorom. Jeho základným obsahom je právo prokurátora žiadať vybavenie protestu a povinnosť správneho orgánu rozhodnúť o proteste prokurátora. Od podania protestu až do vydania rozhodnutia o proteste nevzniká právny vzťah medzi účastníkmi konania a konajúcim správnym orgánom, ani medzi účastníkmi konania a prokurátorom - podanie protestu nie je závislé na vôli účastníka konania, a to ani vtedy, ak naň dal podnet. Ak správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal, protestu prokurátora vyhovie, ide o špeciálny prípad autoremedúry, nevyžadujúci súhlas účastníkov konania. Účastník konania má ale zákonné právo podať proti rozhodnutiu o proteste prokurátora riadny opravný prostriedok. Súd skúma najmä to, či protest prokurátora bol podaný oprávneným subjektom, či bol podaný v zákonom stanovenej lehote a či dôvody v ňom uvedené nevybočujú z rámca zákona. Inštitút protestu prokurátora ako osobitný prostriedok slúži predovšetkým na nápravu nezákonných rozhodnutí - na odstraňovanie nesúladu medzi ustanoveniami zákona a určitým rozhodnutím (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžrk/1/2016 zo dňa 29.11.2017).

43. Súd vyhodnotil, že protest prokurátora bol podaný prokurátorom Krajskej prokuratúry Bratislava ako oprávneným subjektom v zákonom stanovenej lehote troch rokov od vydania napadnutého rozhodnutia .

44. Súd napadnuté rozhodnutie preskúmal v medziach žalobných bodov, berúc do úvahy aj neviazanosť súdu žalobnými bodmi (§ 203 ods. 2 SSP), vrátane konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom vychádzal zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej (§ 119 a § 135 ods. 1 v spojení s ustanovením § 493e SSP). Pri zisťovaní skutkového stavu správny súd vychádzal zo žalovanou predloženého administratívneho spisu.

45. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým žalovaná zamietla odvolanie ďalšieho účastníka a potvrdila prvostupňové rozhodnutie ktorým pobočka žalovanej predpísala ďalšiemu účastníkovi penále za obdobie júl 2007 až december 2008 v sume 1319,78 Eur.

46. Medzi účastníkmi konania nebola sporná skutočnosť, že poisťné a príspevky podľa zákona o sociálnom poistení a zákona č. 43/2004 Z. z. (ďalej len ako „poisťné a príspevky“) za obdobie júl 2007 až december 2008 neboli zo strany ďalšieho účastníka uhradené riadne a včas a sporná nebola ani výška dlžného poisťného. Spornou je medzi účastníkmi konania právne otázka výkladu a aplikácie ustanovenia § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení

47. Správny súd zaoberal spornou otázkou týkajúcou sa výkladu ustanovenia § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení žalovanou, ktorá vychádzala z toho, že predpokladom pre odpustenie penále je zaplatenie všetkých dlžných súm poisťného a príspevkov zo strany žalobcu za celé obdobie poistenia pred 01.01.2010, a to do zákonom stanoveného termínu 30.04.2021. Uvedený právny názor prezentovaný žalovanou v napadnutom rozhodnutí a v jej vyjadreniach v súdnom konaní považuje správny súd za nesprávny z nasledujúcich dôvodov.

48. Správny súd poukazuje na to, že súdy sú povinné právne predpisy interpretovať a aplikovať vždy z pohľadu účelu a zmyslu ochrany právom garantovaných základných práv a slobôd. Aj v prípade možnej konkurencie viacerých (racionálne obhájiteľných) interpretačných alternatív je nutné zvoliť si ako výsledok výkladu tú, ktorá je ústavne konformnejšia. Zároveň „Interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu.“ (II. ÚS 142/2015). Úlohou súdu je v podmienkach materiálneho právneho štátu nájsť také riešenie, ktoré je v súlade aj s princípom spravodlivosti, a teda neprístupovať k výkladu dotknutých zákonných ustanovení čisto formalisticky, neberúc do úvahy nachádzanie ich zmyslu a účelu. Ústavný súd SR konštatoval, že ústavne súladný výklad zákonov týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdov predstavuje neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 50/01).

49. Z ustanovenia § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak. V konaní bolo na základe obsahu administratívneho spisu preukázané, že žalobca dlžné poisťné a príspevky zaplatil oneskorene, pričom poisťné za júl 2007 zaplatil dňa 02.12.2008 (v termíne do 30.04.2010). Nesporné bolo, že ďalší účastník do 30.04.2010 nezaplatil poisťné za mesiace august 2007 až december 2008.

50. Ustanovenie § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení predstavuje výnimku z povinnosti žalovanej predpísať penále resp. odpustiť už predpísané penále pri omeškaní s úhradou poisťného a príspevkov za obdobie pred 01.01.2010 za splnenia podmienky, že dlžné poisťné a príspevky boli zaplatené najneskôr do 30. apríla 2010.

51. Pri aplikácii § 293bl zákona o sociálnom poistení žalovaná zastáva názor, že na jeho aplikáciu, teda na nepredpísanie penále alebo odpustenie povinnosti platiť penále by sa prihliadlo len vtedy, pokiaľ by povinná osoba uhradila všetky dlžné sumy poisťného za obdobie pred 01.01.2010 najneskôr do 30.4.2010. Naopak podľa názoru žalobcu, ak vykoná hoci len čiastočnú úhradu, vo vzťahu k nej už nie je možné penále predpísať.

52. Správny súd poukazuje na to, že táto otázka bola už viackrát predmetom súdnych rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ako aj Najvyššieho správneho súdu SR, a v tomto smere odkazuje na najmä rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 9Sžsk/38/2021 zo dňa 30.11.2022, z ktorého súd cituje: „K tejto otázke sa kasačný súd už viackrát vyjadroval. Najvyšší správny súd poukazuje napr. na rozsudky NS SR sp.zn.9Sžso/54/2013 zo dňa 25.2.2015, 1Sžo/84/2014 zo dňa 31.5.2016, 7Sžso/217/2015 zo dňa 30.3.2017, či 2Sžo/147/2015 zo dňa 11.12.2017. Najvyšší súd zaujal právny názor, že v kontexte s § 139 ods.1 a 3 zákona o soc. poistení je potrebné vykladať aj ustanovenie § 293bl

ods.1 zákona tak, že za obdobie pred 1. januárom 2010 sa považujú jednotlivé kalendárne mesiace pred 01.01.2010. Ak účastník za tieto jednotlivé kalendárne mesiace poistné a príspevky síce zaplatil oneskorene, ale v lehote do 30.4.2010, potom je právne nevýznamné, či za ďalšie kalendárne mesiace žalobca odviezol poistné a príspevky oneskorene, teda po lehote uvedenej v § 293bl ods. 1.“

53. Správny súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom vyjadreným vo vyššie uvedených rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR a nevidí dôvod odkláňať sa od tejto už ustálenej rozhodovacej súdnej praxe. Právne názory uvedené v súdnych rozhodnutiach, na ktoré poukazuje žalovaná, už boli prekonané následnou judikatúrou kasačného súdu.

54. Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že ak by zákonodarca mal v úmysle ustanoviť a ustáliť dosiahnutie zaplataenia poistného čo i len v časti, túto skutočnosť by vyjadril jednoznačne, poukazujúc pri tom na Spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky č. 1830/2009 (1275a) zo dňa 01.12.2009, súd vo vzťahu k tejto námietke odkazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Ssk/126/2022 zo dňa 13.10.2023, v ktorom kasačný súd konštatuje, že: „15...práve z textu § 293bl ods. 1 zákona o soc. poistení vyplýva úmysel zákonodarcu nepredpísať alebo odpustiť povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a príspevky za obdobie pred 1.1.2010, ktoré bolo zaplatené najneskôr do 30.4.2010. Na poistné a príspevky za obdobie pred 1.1.2010, ktoré neboli zaplatené najneskôr do 30.4.2010, sa toto ustanovenie nepoužije. Nič teda nebráni Sociálnej poisťovni predpísať penále z neodvedeného poistného a príspevkov za obdobie pred 1.1.2010, ktoré neboli zaplatené do 30.4.2010, avšak to poistné a príspevky spred 1.1.2010, ktoré boli do 30.4.2010 zaplatené, penalizovať nemôže. Poistné a príspevky splatné do 31.12.2009 teda nie je možné chápať ako jeden celok, ale je potrebné oddeľovať poistné za jednotlivé mesiace, ktoré bolo zaplatené do 30.4.2010 a ktoré bolo zaplatené až po tomto dátume, resp. nebolo zaplatené vôbec. 16. Tento gramatický výklad zákona nie je možné spochybniť ani dôvodovou správou, na ktorú poukazuje žalovaná. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 121/2022, podľa ktorého v prípadoch vzájomného významového konfliktu medzi doslovným výkladom normatívneho textu a subjektívne historickým výkladom nemôže ani jasne formulovaný úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe prevážiť nad jasne formulovaným textom právnej úpravy, pretože z hľadiska právnej istoty adresátov normatívneho pôsobenia zákonodarcu nie je rozhodujúce to, čo normotvorca chcel v texte právneho predpisu vyjadriť, ale to, čo skutočne vyjadril, pretože len daný text bol verejne vyhlásený.“

55. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti je preto žalovaná v ďalšom konaní povinná postupovať tak, že za obdobia (jednotlivé kalendárne mesiace) pred 01.01.2010, za ktoré žalobca zaplatil poistné a príspevky do 30.04.2010, sa uplatní tzv. generálny pardon podľa ustanovenia § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení a za tieto obdobia oneskoreného zaplataenia poistného a príspevkov nie je možné predpísať penále.

56. Na základe vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej, je potrebné podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP zrušiť a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie. Právnym názorom vyjadreným v tomto rozhodnutí je správny orgán viazaný (§ 191 ods. 6 veta prvá SSP).

57. V ďalšom konaní žalovaná v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom ako odvolací orgán nanovo preskúma prvostupňové rozhodnutie a vyrovná sa s celým obdobím, za ktoré správny orgán prvého stupňa predpísal penále: teda za obdobie júl 2007 až december 2008, za obdobie, za ktoré žalobca zaplatil dlžné poistné a príspevky spred 01.01.2010 do 30.04.2010 (v tejto časti je potrebné aplikovať § 293bl zákona o soc. poistení) a napokon za obdobie, za ktoré žalobca zaplatil dlžné poistenie a príspevky spred 01.01.2010 po 30.04.2010.

58. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 170 písm. c) SSP v spojení s § 467 ods. 3 SSP a žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania pred správnym súdom nepriznal, keďže konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania (§ 443 ods. 1 SSP).

Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie

napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods.1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, a) ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, b) ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, c) ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).